

* 1398
27.04.2004

Biroul permanent al Senatului
Bp 108 / 3.04.2004

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție,
Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă intitulată Lege pentru declararea de rezervație arheologică și bun de utilitate publică de interes național a unor zone din teritoriul localităților Sarmizegetusa, Mintia-Vețel și a Complexului cetăților dacice din Munții Orăștiei – Costești – Cetățuie; Cetățuia Înaltă; Ciocuța; Costești – Blidaru; Faieragu; Vârful lui Hulpe; Fețele Albe; Grădiștea Muncelului; Piatra Roșie – județul Hunedoara.*

I. Principalele reglementări

Această propunere legislativă are ca obiect de reglementare *declararea ca rezervație arheologică și bun de utilitate publică de interes național a zonelor ocupate de vestigii arheologice din localitatea Sarmizegetusa, Mintia-Vețel și a Complexului cetăților dacice din Munții Orăștiei – Costești – Cetățuie; Cetățuia Înaltă; Ciocuța, Costești – Blidaru; Faieragu, Vârful lui Hulpe; Fețele Albe; Grădiștea Muncelului; Piatra Roșie – județul Hunedoara.*

II. Observații și propuneri

1. Declararea siturilor arheologice dacice și romane din județul Hunedoara ca fiind de interes național este un aspect deja reglementat de către Ministerul Culturii și Cultelor. Astfel, o parte din cetățile la care se referă inițiatorii acestei propunerii legislative, respectiv 6 cetăți din cetățile dacice din Munții Orăștiei, au fost chiar incluse pe Lista

patrimoniului mondial UNESCO: Costești, Blidaru, Sarmizegetusa – Regia Grădiștea de Munte, Piatra Roșie, Bănița și Căpâlna.

Prin această inițiativă legislativă se propune ca cetățile sus menționate să fie declarate doar de *interes național*.

Menționăm, totodată, faptul că în *Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III-a - zone protejate*, la Anexa nr. III punctul 2 (Monumente și situri arheologice, lit. e) - Fortificații dacice, lit. e) - Caste și așezările civile aferente; fortificații romano – bizantine, sunt enumerate siturile arheologice la care se referă prezenta propunere legislativă. Conform acestei legi, zonele protejate sunt „*zonele naturale sau construite, delimitate geografic și/sau topografic, care cuprind valori de patrimoniu natural și/sau cultural și sunt declarate ca atare, pentru atingerea obiectivelor specifice de conservare a valorilor de patrimoniu*”.

Potrivit art. 2 din *Legea nr. 5/2000*, „*Legea evidențiază zonele naturale protejate de interes național și identifică valorile de patrimoniu cultural – național, care necesită instituirea de zone protejate pentru asigurarea protecției acestor valori*”.

Potrivit art. 3 din aceeași lege „*Lucrările de salvare, protejare și punere în valoare a patrimoniului din zonele protejate sunt de utilitate publică de interes național*”. Deci, potrivit acestui articol „*lucrările sunt de utilitate publică și nu zonele*”.

De altfel, și *Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauza de utilitate publică* prevede la art. 6 că „*Sunt de utilitate publică lucrările privind: ..... salvarea, protejarea și punerea în valoare a monumentelor, ansamblurilor și siturilor istorice.....*”.

Menționăm faptul că, potrivit aceleiași legi, pentru lucrările sus menționate utilitatea publică se declară de către Guvern pentru lucrările de interes național și de către consiliile județene și Consiliul Local al Municipiului București pentru lucrările de interes local.

Pentru orice alte lucrări, decât cele prevăzute la art. 6 din *Legea nr. 33/1994*, utilitatea publică se declară, pentru fiecare caz în parte, prin lege.

De asemenea, terenurile pe care sunt situate zonele protejate pot sau nu să fie situate în domeniul public, dar indiferent de acest lucru orice intervenție în aceste terenuri se vor supune reglementărilor aferente documentațiilor de urbanism aprobate și avizate conform legii.

2. Lucrările de salvare, cercetare, restaurare, protejare, conservare și punere în valoare a patrimoniului din zonele protejate de interes național se fac în baza unor studii de specialitate și numai după obținerea avizelor și aprobărilor autorităților administrative și forurilor științifice în domeniu prevăzute de lege. Aceste lucrări sunt cuprinse în listele de investiții – anexă la bugetele ordonatorilor principali de credite, pe bază de documentații tehnico-economice elaborate și aprobate potrivit dispozițiilor art. 8 alin. (1) din Legea nr. 5/2000.

Astfel, potrivit Ordonanței Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, *„prin sit arheologic declarat zonă de interes național se înțelege zona de interes arheologic prioritar care se instituie asupra teritoriului unității administrativ – teritoriale ce cuprinde acele situri arheologice a căror cercetare științifică, protejare și punere în valoare este de importanță excepțională pentru istoria și cultura națională prin mărturiile materiale, bunurile mobile sau imobile, ce fac parte sau sunt propuse să facă parte din categoria Tezaur al patrimoniului cultural național mobil sau, respectiv fac parte sau sunt propuse să fie incluse în categoria monumentelor istorice aflate în Lista patrimoniului mondial”*.

Zonele de interes arheologic prioritar se instituie prin lege, în baza cercetării științifice de specialitate și potrivit documentațiilor specifice de urbanism sau, după caz, de amenajare a teritoriului.

Conform art. 14 lit. i) din ordonanța sus menționată, *Comisia Națională de Arheologie este organismul care avizează studiile de fundamantare pentru definirea, instituirea și delimitarea zonelor protejate care cuprind patrimoniul arheologic*. Rezultă că, pentru instituirea unor zone de interes arheologic prioritar este necesară elaborarea unei documentații științifice de specialitate, avizate de către Comisia Națională de Arheologie, precum și a unei documentații specifice de urbanism.

Referitor la art. 1, 2, 3 și 5 din propunerea legislativă, menționăm faptul că acestea nu corespund din punct de vedere al corelărilor cu legislația în vigoare în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului.

3. Conform Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, acestea se împart în *monument, ansamblu și sit*. Prin propunerea legislativă în discuție inițiatorii introduc o noțiune nouă, și anume *rezervație arheologică, fără a o defini și fără a o delimita de categoria stabilită și definită de lege „ansamblu”*.

4. Reabilitarea drumurilor județene, a construcțiilor, realizarea de drumuri de centură, amenajări căi de acces, restaurarea monumentelor istorice și introducerea în circuitul turistic, reabilitarea obiectivelor turistice, crearea condițiilor de menținere a populației tinere în zona montană și reabilitarea zonelor rurale părăsite care dispun de patrimoniu, potrivit art. 4 alin. (3) lit. a), b) și c) nu se fac prin lege, ci prin programe și proiecte de scurtă, medie sau lungă durată ale consiliului județean/local, după caz.

Reabilitarea căilor ferate și a drumurilor naționale se realizează prin introducerea obiectivelor în proiectele Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

5. Reglementările propuse în inițiativa legislativă nu contribuie la buna gestionare a monumentelor istorice din județul Hunedoara pe de o parte, și evită soluționarea integrală a conservării și protecției cetăților dacice din Munții Orăștie, zonă care se întinde și pe teritoriul județului Alba, pe de altă parte.

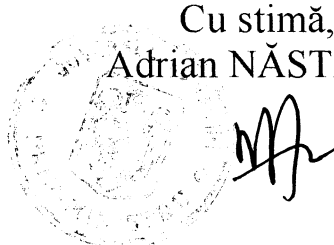
6. Referitor la *finanțarea lucrărilor din sume alocate cu această destinație de la bugetul de stat și de la bugetele județene, municipale, orășenești sau comunale*, nu se precizează instituțiile prin bugetele cărora urmează să se facă finanțarea.

De asemenea, referitor la sintagma *„Fondul Special pentru Promovarea și Dezvoltarea Turismului”* menționată la art. 5 lit. b) din propunerea legislativă, precizăm că potrivit art. 4 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/2001 pentru reglementarea unor probleme financiare*, acest fond a fost desființat.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere cele prezentate, **Guvernul nu susține adoptarea propunerii legislative.**

Cu stimă,
Adrian NĂSTASE

Domnului senator Nicolae VĂCĂROIU
Președintele Senatului